

Kanal : TRT Okul
Program : Sanat 2012
Sunucu : Engin HEPİLERİ
Konuk : Prof. Dr. Balkan Naci İSLİMYELİ
Video Adresi : <https://youtu.be/nNFKM23hEzQ>
Yayın Tarihi : 25 Haziran 2012
Sergi Tarihleri : 9 – 31 Mayıs 2012 / 4 – 30 Haziran 2012

Engin Hepileri: Efendim geldik bugünkü stüdyo konuğuma, bugün stüdyomda Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde profesörlük yapan Balkan Naci İslimyeli'nin atölye çalışmaları sonucunda 13 genç öğrencinin yepyeni bir sergisi var. "Sanat Suçu" sergisi, onu konuşacağız. Hocam hoş geldiniz.

Balkan Naci İslimyeli: Merhabalar, hoş bulduk.

Engin Hepileri: Sergi hayırlı olsun.

Balkan Naci İslimyeli: Sağolun.

Engin Hepileri: Aslında iki aşamalı bir sergiydi. Geçtiğimiz ay ilk aşaması gösterildi, bu ay da Piramid Sanat'ta ikinci aşama devam ediyor. Öncelikli olarak Sanat Suçu'ndan başlayalım. İsmi siz mi buldunuz yoksa öğrencilerinizle sizin atölyenizden çıkmış ortak bir şey midir? Sonra da ismini de biraz konuşmak isterim.

Balkan Naci İslimyeli: Tabi, ben teklif ettim çocuklara. Şunlar şunlar olabilir mi, ne dersiniz diye. Ben başlıklar halinde çalıştırdım çocukları. Hatta bir yani bir konsept ile gireriz ve onun alt başlıkları vardır onlar tartışılır derinlemesine, ön araştırmalar vardır. Ondan sonra herkes özgür bırakılır ve çok da dağınık bırakılmaz yani sadece özgür bırakılır. Sonuç olarak belirli bir tarih verilir, o tarihte resimler hazır olur. Bu da öyle bir çalışmaydı. Biraz daha geniş tutum tabi, iki bölümlük bir sergi olduğu için. Herkes bir dönem boyunca yaptığı işleri getirdi. Bizim uyguladığımız çeşitli başlıkların ortak süzgecinden geçen bir başlıktı bu Sanat Suçu.

Engin Hepileri: Evet.

Engin Hepileri: Sizin aslında projelerinizde, şimdiye kadar ki çalışmalarınızda da hep insani sorunlarla uğraştığınızı ve sanatınızı buradan yola çıkararak da icra ettiğinizi de biliyoruz. Eminim ki bu anlamda da öğrencilerinizle bu noktada paylaşım oluyordur.

Balkan Naci İslimyeli: Sanat çünkü biliyorsunuz, Dünya'nın her döneminde her rejim tarafından, merkezi otoriteler tarafından kuşkuyla karşılanmış, en kibar deyimle kuşkuyla karşılanmış. Hatta suçlu addedilmiş, onunla da kalmamış cezalandırılmış, bir özgürlük platformu

sanat. Bu platformun içine adam yetiştirmek istiyorsanız bu duyguyu ve mücadelenin yoğunluğunu, zorluğunu baştan öğrencilere empoze etmeniz lazım. Bilmeleri gerekir ki bu çetin bir yol.

Balkan Naci İslimyeli: Şüphesiz. E tabi her hoca kendi kabından bir şeyler bulur öğrencilere. Onlara empoze eder. Suç, suçluluk duygusu. Benim o Shakespeare hayranlığımdan gelen bir şeydir tematik olarak. Ve insanın kendini suçlamasından, toplum tarafından suçlu olarak kuşatılmasına varan çeşitli incelikteki dereceleri, katmanları içeren bir şeydir. Bizim özgürlük alanımızı çeşitli biçimlerde, ölçeklerde sınırlayan bir duygudur. Bu sanatla alışabilir. Sanatla dillendirilebilir. O yüzden benim “Suç” başlıklı çok büyük bir sergim olmuştu. Enstelasyonum. Son yüz yıl, geçen yüz yıl içindeki bütün insanlık suçlarının fragmanlarından oluşan bir suç çekmeceleri şeklinde düzenlediğim bir sergiydi. Bütün bunlar benim yoğun olarak düşündüğüm temalar. Ve çocukların da hakikaten ayakta durması için insan olarak, birey olarak, sanatçı olarak üzerine düşünmeleri gereken şeyler. Bütün büyük adamların şeyi bu. Shakespeare’den tutun, ne bileyim Nabokov’dan tutun bütün bunlar tematik olarak bu sanatçıların dünyasını ele geçirmiş sorunlar. Çok önemli buluyorum ben. Çocuklar da heyecanla paylaştılar. Reddetmediler.

Engin Hepileri: Ne güzel. Sergiyi bir görelim mi hocam sergiyi çektik. Bir onu izleyelim sonra kaldığımız yerden devam edelim.

Balkan Naci İslimyeli: Tabi görelim, görelim, görelim, görelim.

Anons Sesi: Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde Profesör Balkan Naci İslimyeli atölyesinde öğrenim gören 13 genç sanatçının eserleri “Sanat Suçu – Crime of Art” başlıklı bir sergiyle Piramid Sanat’da izleyiciyle buluştu. Açılışı 9 Mayıs’da yapılan sergide tuval üzerine yağlı ve akrilik boya, dijital baskı ve heykellerden oluşan yaklaşık 50 eser yer alıyor. Düşünce özgürlüğünün yaygınlaşmamasının yeni kuşaklar üzerindeki etkilerini tartışmaya açan Sanat Suçu Sergisi sanat ve özgürlüğün olmazsa olmaz ilişkisine dikkat çekiyor. 1973 yılından bu yana öğretim üyeliği görevini sürdüren Balkan Naci İslimyeli, günümüz Türk sanatının öncü yüzünü temsil eden yüzlerce genç sanatçıyı yetiştirmiş bir isim. İstanbul’u zamanlar üstü bir merkez olarak niteleyen İslimyeli, şehrin katmanlı kültürel yapısını sanatın evrensel dinamikleriyle birleştirmeyi yeni kuşaklara bir model olarak öneriyor. Sanatçıların bireysel özgürlüklerinin zamanla toplumsal özgürleşmeye dönüşeceğinin özenle altını çizen Sanat Suçu Sergisi 30 Haziran’a kadar Piramid Sanat Galeri’de görülebilir.

Engin Hepileri: Hocam ellerinize sağlık. Tabi ki arkadaşların da ellerine sağlık.

Balkan Naci İslimyeli: Tabi ki. Tabi başarı onların.

Engin Hepileri: Başarı onların ama şimdi konuşmak aslında benim merak ettiğim bir şey. Özgürlükten bir taraftan bahsederken aslında bu sanatla resim sanatıyla uğraşan öğrencilerinize nasıl bir özgür bırakma yolu tercih ediyorsunuz? Çünkü aslında insan büyük özgürlükler aldığı zaman da ortada bu sefer de kaybolma sorunuyla cebelleşir. Ben kendi sanatım için de geçerli. Belli bir kalıbın içerisindeki özgürlük benim için her zaman çok daha yaratıcı olmamı sağlar. Çünkü belli bir kalıpta kalmak aslında özgürlüğünü insanın daha fazla arttırır. Daha da rahat özgür kalabilirsiniz. Siz de bu noktada öğrencilerinizle böyle bir diyalogu nasıl sağlarsınız, onları ne kadar özgür bırakırsınız? Ya da kendi yollarını çizme noktasında ne kadar onlarla beraber yol alırsınız?

Balkan Naci İslimyeli: Şimdi eğitim demek belirli insanlığın birikmiş deneyimlerini belli bir alanda birikimlerini aktarmak demek. Bu işin akademik yanı. Bence en tatsız yanı. Tatlı yanı şu bir insanı keşfetmek. Kendinin bile bilmediği fark etmediği değerleri olduğunu ona hatırlatmak. Yani

bir tür otopsi yapmak bir öğrenci üzerinde. Ve onu kendisi hakkında şaşırtmak, zengin kaynaklarıyla tanıştırmak. Yoksa kendi sanatınızı empoze ettiğiniz zaman o onu taklit eder ve buna da müsaittir öğrenciler.

Engin Hepileri: Aynen. Değil mi aslında? Tabi tabi. Bir yol bulunca o yola gireriz hemen.

Balkan Naci İslimyeli: Severe yaparlar. Ve evet ama bir de ondan çıkma sorunu var.

Engin Hepileri: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: Sonra onu nasıl aşacağı sorunu var.

Engin Hepileri: Çok doğru.

Balkan Naci İslimyeli: En iyisi kendinle tanışarak başlamak ve bu tanışmayı sağlamada hocanın çok büyük önemi olduğunu biliyorum.

Engin Hepileri: Kesinlikle.

Balkan Naci İslimyeli: Ben öğrenciye önce özgürleşme süreci içinde başlangıç olarak kendi kaynaklarıyla barışık, bunları bilen, bunları itiraf edebilen, dillendirebilen, biçimlendirebilen bireyler olarak yetiştirmek istiyorum. Zaten yükseköğretim budur.

Engin Hepileri: Aynen.

Balkan Naci İslimyeli: Öyle yasaklı, kaçamak bir şey değil. Üstelik sanat insanı çıplak gösteren bir şeydir. Bir röntgen filmi gibidir. Kendini kendini kendine itiraf etmekten sakınan, topluma itiraf etmekten sakınan bir insandan doğruları söylemesini nasıl beklersiniz?

Engin Hepileri: Evet o sanatı doğrularıyla yapabilmesi çok zorlaşacaktır.

Balkan Naci İslimyeli: Evet

Engin Hepileri: Samimiyet galiba burada çok önemli.

Balkan Naci İslimyeli: İçten olacak, atak olacak. Hatta küstah olacak biraz.

Engin Hepileri: Biraz.

Balkan Naci İslimyeli: Cüretkâr olacak. Biraz bile değil fazla da olabilir. Bence hiçbir sakıncası yok.

Engin Hepileri: Olabilir.

Balkan Naci İslimyeli: Önemli olan iş çıksın, resim çıksın. Onun için gördüğümüz gibi hepsi kendi alanlarında farklı şeyler... Ben yüksek lisansı da çok seviyorum. Çünkü bunlar çeşitli alanlardan geliyor bu çocuklar. Sosyoloji bitirmiş, felsefe bitirmiş veya işte matematikten mezun ama aklı sanatta kalmış ve onu da belli bir birikimle geliyor. Müthiş bir zeka ve heyecanla.

Engin Hepileri: Sanatın başından gelen bir birikim de aslında çok faydalı oluyor diye düşünüyorum. Mesela burada özellikle romancılar konuklarımız oldu. Önemli sanatçılarla görüşüyorum. Bazılarının eğitimleri mesela teknik eğitimler olarak gelmişler, mühendislik eğitimleri olarak gelmişler ve sonra sanata aslında başka bir gözle bakıyorlar. Daha sıfırdan sanata başlamak yerine mühendislik eğitimiyle başlayıp kendi sanatına onun matematiğini aktardığı zaman bambaşka bir şey çıkıyor aslında ortaya.

Balkan Naci İslimyeli: O çocuklar tartışmayı biliyorlar. Yani bence eğitim belli doğruları öğretmek değil tartışmayı ve tartışma cesaretini öğretmek demek. Bunu yaptığınız zaman çocuk her şeye açık oluyor. O açık olduğu zaman konuştuğu toplumu da açmaya başlıyor.

Engin Hepileri: Aynen.

Balkan Naci İslimyeli: Bizim resim alanı biraz muhafazakardır. Daha doğrusu dekoratif eğilimleri ağır basan bir şey. Mesela belli insani sorunları, büyük sorunları anlatmak sanki edebiyatın işi gibi düşünülür. Hiç öyle değil. İnsan belli şeyleri hissediyorsa bu benim alanıma göre bir iş değil dememeli. Onu duyuyorsanız mutlaka onu kendi enstrümanlarınızda dillendirebilirsiniz, seslendirebilirsiniz. Bunun örneklerini gösteriyoruz. Sonra ben barışık olmalarını da istiyorum öbür sanatlarla. Artık öyle tek sanat kalmadı.

Engin Hepileri: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Yani herkes birbirinin bahçesine girebiliyor.

Engin Hepileri: Aynen

Balkan Naci İslimyeli: Geniş bir alandayız. Onun için hiç korkmayın çocuklar diyorum girin komşunun bahçesine. Meyve de çalın. Ama bakarsınız rastlaşır bir arada güzel bir şey de yaparsınız. Dünya sanatı bu zaten. Altın çağlar bu demek. Çeşitli adamların, genius adamların bir araya gelerek birbirlerine bir şeyler vermeleri ve kartopu gibi kültürel ortamın katlanarak büyümesi.

Engin Hepileri: Büyümesi. Ne mutlu ki arkadaşlarıma, oradaki öğrenci arkadaşlarıma sizin gibi belli bir formül üzerinden değil de tamamen kendileri üzerinden hareket etme imkanı vermiş bir hocaları var. Bu anlamda aslında siz kendi sanatınızla da, kendi duruşunuzla da bunu ifade ediyorsunuz zaten. Peki hocam sizin sergileriniz bildiğim kadarıyla galiba Rotterdam'da bir serginiz var.

Balkan Naci İslimyeli: Rotterdam'da bir şey var. İstanbul Modern Koleksiyon var. Önümüzdeki yılın şeyleri şimdi sürpriz. Onu açtığım zaman zaten haberiniz olacak. Ama ben şunu söyleyeyim öğrenciyken de akademik doğrulardan nefret eden aslında eğitimin tümünden nefret eden biriyim. Yani eğitim belli bir insani paylaşım yoksa, bir iç akış yoksa anlamsız bir şeydir.

Engin Hepileri: Eğitimin bir ismi olmaması gerekiyor galiba. Çünkü bütün hayatımız boyunca zaten devamlı olarak öğreniyoruz devamlı olarak öğreniyoruz yani bir eğitim diye parantez içine aldığımız zaman sanki o böyle bütün hayatın dışında bir şeymiş gibi duruyor ama hiç de öyle bir şey değil. Hayatın tamamı eğitim. Her gün bir şey öğreniyoruz.

Balkan Naci İslimyeli: Aynen. Yani ben hoca olmasam bir fakültede kürsüm olmasa da ben yaptıklarımla bir şey öğreten biriyim.

Engin Hepileri: Aynen, aynen.

Balkan Naci İslimyeli: Eğer toplum geliyorsa onları izliyorsa, benimle konuşuyorsa veya yapıtla konuşuyorsa mutlaka bir şey öğrenmiş oluyor zaten.

Engin Hepileri: Bir şey öğrenmiş oluyor zaten. Peki hocam çok teşekkür ediyorum.

Balkan Naci İslimyeli: Ben de öyle.

Engin Hepileri: Ayaklarınıza sağlık. İyi ki geldiniz. Yepyeni sergilerin haberlerini bekliyoruz.

Balkan Naci İslimyeli: Sađ ol. Sađ ol. Sađ ol. Teşekkürler.

*** Video burada sona eriyor. ***